

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte –Petru Ursache,

Judecători –Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în cauza penală în privința lui

Merlan Ivan Savva,

născut la 08 ianuarie 1947, originar și domiciliat în s. Grozești, r-nul Nisporeni;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 10.09.2013 - până la 24.10.2013 (instanța de fond);

2. de la 18.12.2013 - până la 13 .02.2014 (instanța de apel);

3. de la 15.05.2014 - până la 02.07.2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 24 octombrie 2013, Merlan Ivan a fost condamnat în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 06 iulie 2013, aproximativ la orele 21⁰⁰, Merlan Ivan, aflându-se la domiciliul său din s. Grozești, r-nul Nisporeni, unde în urma unui conflict apărut între el și soția sa Merlan Z., intenționat avînd scopul vătămării grave a integrității corporale i-a aplicat părții vătămăte cu un cuțit de bucătărie o lovitură în regiunea abdominală, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico –legală nr. 103 „D” din 26 iulie 2013, *leziuni corporale grave, periculoase pentru viață.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Merlan Ivan să fie condamnat în baza art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În argumentarea soluției solicitate, procurorul a invocat că concluzia instanței de fond privind reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 201¹ alin. (3) lit. a) în cele ale art. 151 alin. (1) Cod penal, este greșită. Astfel, în opinia apelantului, elementul distinct care definește o infracțiune de violență în familie, îl constituie existența unei relații de familie între victimă și făptuitor, ceea ce s-a confirmat în speța dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, a fost admis apelul acuzatorului de stat, casată sentința Judecătorei Nisporeni din 24 octombrie 2013, în latura penală, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Merlan Ivan a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii violența în familie, invocate în rechizitoriu și a conchis că, instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Merlan Ivan urmează a fi încadrate în prevederile art. 151 alin. (1) Cod penal, deoarece vinovăția acestuia în ședința instanței de apel a fost dovedită pe deplin, unde a fost demonstrată latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, astfel acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în prevederile acestui articol.

La stabilirea pedepsei lui Merlan Ivan, instanța a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de lipsa circumstanțelor agravante, prezența circumstanțelor atenuante, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, la locul de trai se caracterizează pozitiv. Totodată, Colegiul penal a menționat și faptul că partea vătămată singură a provocat conflictul, numindu-l cu cuvinte ofensatoare pe inculpat.

6. Împotriva hotărîrii nominalizate, procurorul a declarat recurs ordinar în temeiul pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin care critică hotărîrea instanței inferioare sub aspectul blîndeței pedepsei din motiv că nu a fost dată o apreciere justă gravității infracțiunii săvîrșite, instanța limitîndu-se doar la faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția, s-a căit de cele comise, iar conform art. 16 alin.(5) Cod penal, fapta comisă de inculpat este o infracțiune deosebit de gravă, astfel, dispozițiile art. 90 Cod penal în speță nu pot fi aplicate, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate și să rejudece cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale.

Conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În recursul ordinar declarat se semnalizează temeiurile prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

După cum rezultă din recurs, autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal însă, critică hotărîrea contestată în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea

prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii aplicată lui Merlan Ivan pe termen de probă.

Reieșind din prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal, persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

În speță, instanța de apel nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise, nu a luat în considerație faptul că inculpatul Merlan Ivan a comis **o infracțiune deosebit de gravă**, care prevede pedeapsa privativă de libertate de la 5 la 15 ani închisoare.

Astfel, sancțiunea art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, prevede pedeapsa de la 5 la 15 ani închisoare, și conform prevederilor art. 16 alin. (5) Cod penal, această infracțiune se consideră deosebit de gravă și, respectiv, în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (4) Cod penal, **condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu este aplicabilă**.

Instanța de recurs consideră că, motivele invocate de procuror în recurs, referitor la individualizarea executării pedepsei, sunt întemeiate, deoarece instanța de apel în mod eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

Colegiul penal conchide că admiterea recursului ordinar, cu casarea deciziei instanței de apel în partea aplicării art. 90 Cod penal, nu poate fi o agravare a situației inculpatului vis-à-vis de hotărârea contestată.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei este o măsură de politică penală bazată pe încrederea în reeducarea condamnatului pe durata suspendării pedepsei. Instituția suspendării condiționate a executării pedepsei este destinată să ducă la realizarea scopului pedepsei, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se astfel neajunsurile pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: îndepărtarea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit, contactul cu infractori care îl pot antrena în continuare pe calea infracțiunii etc.

În literatura juridică, referindu-se la suspendarea condiționată a executării pedepsei s-a expus că această măsură constă în esență – în dispoziția luată de instanța de judecată prin însăși hotărârea de condamnare, de a o suspenda *pe o anumită durată și în anumite condiții* executarea pedepsei pronunțate.

Principalul efect constă în aceea că executarea pedepsei este suspendată, adică pedeapsa, deși definitiv aplicată, nu este pusă în executare, astfel că instituția suspendării condiționate a pedepsei ține de condițiile de executare a pedepsei închisorii deja stabilite de către instanța de judecată pe toată durata termenului de încercare.

Cu alte cuvinte, executarea pedepsei devine condiționată de conduita condamnatului pe această durată, iar suspendarea executării poate fi revocată în caz de nerespectare a condițiilor.

În cadrul instituției suspendării condiționate a pedepsei, instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia pe baza *criteriilor generale de individualizare*, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a *executării pedepsei*.

Suspendarea condiționată este o măsură *de individualizare a executării pedepsei* și constă în dispoziția dată de instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pe o anumită durată de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Urmează a fi diferențiată noțiunea de *individualizare a pedepsei* de noțiunea de *individualizare a executării pedepsei*.

Prin actul de individualizare a executării pedepsei cu suspendarea executării instanța pune pe cel condamnat în situația de „condamnat cu executarea pedepsei condiționat suspendată”.

În acest mod suspendarea condiționată a executării pedepsei se arată a fi o problemă privind executarea pedepsei dat fiind faptul că obiectul suspendării este executarea pedepsei. Se suspendă executarea pedepsei și nu aplicarea pedepsei.

Din considerentele menționate, Colegiul penal consideră că excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art. 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, că *judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului*, nu poate fi considerată o agravare a situației inculpatului, deoarece nu s-a făcut o altă reîncadrare a faptei în sensul agravării și nici nu s-a dat o altă individualizare a pedepsei stabilite în același sens, cu atât mai mult, că în speță, infracțiunea comisă de Merlan Ivan se atribuie la categoria celor deosebit de grave, iar suspendarea

condiționată a executării pedepsei în acest caz este interzisă de o normă imperativă de drept și aplicarea art. 90 Cod penal nu poate fi justificată sub nici o motivare.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, recursul declarat de acuzatorul de stat urmează a fi admis, casată parțial hotărârea instanței de apel în partea stabilirii pedepsei inculpatului Merlan Ivan, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

8. În conformitate cu art. 433 alin (1), 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014, în cauza penală în privința lui *Merlan Ivan Savva* în latura penală, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, conform căreia exclude aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Merlan Ivan Savva se consideră condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei lui *Merlan Ivan Savva* se calculează din momentul reținerii acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 22 iulie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Ion Guzun